

SPIS TREŚCI

I. STUDIA I ROZPRAWY

Jerzy Dąmrosz, Kształtowanie się podstaw teoretycznych i pojęć podstawowych w polskiej etnografii i etnologii lat międzywojennych	3
Katarzyna Krenz, Richard Thurnwald — zapomniany „funkcjonalista”?	29
Hanna Czerwińska-Burszta, Teoria rytów przejścia Arnolda van Gennepa i jej recepcja na gruncie strukturalistycznym	51
Lena Turnau, Ubiór jako znak	67
Wojciech Burszta, „Piśmiennosc” jako czynnik rozwojowy systemów wiedzy kulturowej	85
Zofia Staszczak, Na marginesie realizacji Słownika Etnologicznego	99
Małgorzata Kitowska-Łysiak, Kazimierz Mokłowski (1869 - 1905) i jego stanowisko w sprawie tzw. stylu narodowego w architekturze polskiej	105

II. ARTYKUŁY

Jan Setkowiec, Koza w gospodarce i magii pasterskiej Beskidów	125
Anna Barska, Obyczaje i obrzędy związane z narodzinami i obrzezaniem w Tunezji	141
Anna Brzozowska-Krajka, Czas „świecki” i „święteczny” we współczesnej ludowej poezji podhalańskiej	149
Eżena Ostromięcka-Frączak, Pierwszy kwestionariusz etnograficzny w Słowenii pióra Polaka — Emila Korytki	171
Wojciech Łysiak, Chojno i jego mieszkańcy w opiniach sąsiadów	183

III. OMÓWIENIA, MATERIAŁY

Marek Gawęcki, Polskie pozaeuropejskie badania etnograficzne	201
Leszek Dzięgiel, Współczesni Asyryjczycy: nowy obszar badań etnografa?	213
Ryszard Kantor, Kluby parafii Zaborów w Chicago i ich działalność na rzecz rodzinnych wsi. Wprowadzenie do tematu	219
Stanisław Błaszczuk, Etnograficzne zobrazowanie regionu międzyrzeckiego	231
Andrzej Romanowski, Muzeum Etnologiczne w Lipsku	239

IV. RECENZJE

Publikacje amerykańskie z Węgier i Czechosłowacji (<i>Ryszard Tomicki</i>)	251
Skandynawscy antropolodzy o tradycyjnej gospodarce pasterskiej i jej aspekcie ekologicznym (<i>Leszek Dzięgiel</i>)	260
Badania nad ideałem piękna Żydów Europy Wschodniej ze szczególnym uwzględnieniem chasydyzmu (<i>Małgorzata Bennison</i>)	269
Uskalna rekonstrukcja przeszłości kultury środowiska. O książce Franciszka	

Kotuli, Tamten Rzeszów, czyli wędrówka po zakątkach i historii miasta, 1985 (Józef Burszta)	272
Romulos Vulcănescu, Dictionar de etnologie, 1979 (Zofia Staszczak)	274
Vaclav Frolec, Josef Vařeka, Lidová architektura. Encyklopedie, 1983 (Zofia Staszczak)	275
Edmund Leach, D. Alan Aycock, Structuralist Interpretations of Biblical Myth, London 1983 (Michał Buchowski)	277
Siawoj Szynkiewicz, Rodzina pasterska w Mongolii, 1981 (Zbigniew Jasiewicz)	275
The Fishing Culture of the World. Studies in Ethnology, Cultural Ecology and Folklore, 1984 (Waldemar Kopczyński)	292
Dick A. Papousek, Potlatching, Warfare and Raiding among the Southern Kwakiutl: Some Considerations, 1982 (Andrzej Romanowski)	285
Richard M. Bernard, The Melting Pot and the Altar: Marital Assimilation in Early 20-th Century Wisconsin, Minneapolis, 1980 (Andrzej Lipski)	289
Jurij W. Bromlej, Očerki teorii etnosa, 1983 (Grzegorz Pełczyński)	291
P. I. Puczkov, Etničeskaja situacija w Okieanii, 1983 (Ryszard Radzik)	294
N. A. Alekseev, Szamanizm tjurkojazycznych narodov Sibirii, 1984 (Wojciech Łysiak)	297
Les Pyrénées et les Carpates. XV ^e - XX ^e siècles, 1981 (Jacek Bednarski)	299
Byt i kultura Belarusa. Tezisy dokladau, 1984 (Franciszek Sielicki)	302
Václav Frolec a kolektiv, Horní Věstonice. Společenské a kulturní proměny jihomoravské vesnice, 1984 (Anna Szyfer)	305
Teresa Komorowska, Głogier, Opowieść bi graficzna, 1985 (Józef Burszta)	307
Stanisława Kościelecka, Dzieje Polonii w Danii w latach 1892 - 1940, 1983 (Ryszard Kantor)	309
Florian Stasik, Polska emigracja zarobkowa w Stanach Zjednoczonych Ameryki (1865 - 1914), 1985 (Ryszard Kantor)	309
Szczepan Zachariasz Jabłoński ZP, Jasna Góra, Ośrodek kultu maryjnego (1864 - 1914), 1984 (Ryszard Kantor)	311
Bödie Erzsébet, Egy magyarországi lengyel falu táplálkozása, 1984 (Anna Szyfer)	312
Katica Benc Bosković, Konavle — tekstilne rukotvorstvo i narodna nošnja, 1983 (Barbara Bazielich)	313
G. S. Maslova, Narodnaja odiežda v vostočnoslavjanskich tradycjonnyh obyčajach i obrjadach XI - XX veka, 1984 (Alicja Bednarczuk)	315
Helene und Rudolf Riedinger, Einfaches Weben, 1980 (Teresa Falkowska)	313
Helene und Rudolf Riedinger, Töpfern a la mexicana. Einhundert ausführlich beschreibene Beispiele. Eine Einführung in Material, Technik und Dekoration, 1983 (Teresa Falkowska)	320
A. M. Sagalaev, Mifologija i verovanija altajcev, 1984 (Wojciech Łysiak)	323
A. N. Meszczerekov, Japońskie legendy o czudesach (IX - XI v.), 1984 (Wojciech Łysiak)	325
Russkaja svadebnaja poezija Sibiri, 1984 (Bogdan Rudol)	327
Russkije narodnyje skazki Sibiri o czudiesnom konie, 1984 (Bogdan Rudol)	330
Armianskie narodnyje skazki, 1984 (Bogdan Rudol)	333
Malsagova, Skazki i legendy Inguszej i Czezcencév, 1983 (Wojciech Łysiak)	336
Kupalskija i pjatrouskija pesni, 1985 (Franciszek Sielicki)	337
Iwaniczka Georgijewa, Bylgarska narodna mitologija, 1983 (Kole Simiczijew)	340
Kiril Penuszliski, Makedonski narodni baladi, 1983 (Kole Simiczijew)	344
Nikola Ilić, Momčilo Zlatanović, Narodne pesme Južne Srbije o oslobodilačkom ratu i revoluciji, 1985 (Kole Simiczijew)	346

Slobodan Zečević, Srbske narodne igre. Poreklo i razvoj, 1983 (<i>Kole Simicizijew</i>)	348
W. P. Anikin, Byliny. Metod wyjasnenija istoriczeskoj chronologii varijantov, 1984 (<i>Kole Simicizijew</i>)	350
Rado Radešček, Slovenske legende, 1983 (<i>Kole Simicizijew</i>)	351
Tomisław Todorowski, Kuzman Szapkarew, 1982 (<i>Kole Simicizijew</i>)	352

V. KRONIKA

Konferencja nt. „Problemy klasyfikacji i indeksowania całości edycji „Dzieł wszystkich” Oskara Kolberga (Poznań, 19 listopada 1985) (<i>Witold Przewoźny</i>)	355
Wystawa „Indianie Ameryki Południowej” (<i>Janusz Jaskulski</i>)	358
Dzień Muzułmański w Pieniężnie (<i>Stawomir Więcek SVD</i>)	360
Współpraca naukowa między Instytutem Etnologii UAM w Poznaniu a Instytutem Etnologii Serbskiej Akademii Nauk i Sztuki oraz Katedrą Etnologii Uniwersytetu w Belgradzie (<i>Irena Kabat</i>)	363
20 lat Podyplomowego Studium Etnografii UMK w Toruniu (Sprawozdanie z sesji naukowej) (<i>Janina Cherek</i>)	366
O sesji na temat „Charakteru narodowego Polaków” (<i>Ryszard Kantor</i>)	368
Koło Zainteresowań Kulturą Łużyczan przy Oddziale PTL w Poznaniu (<i>Kazimierz Fedyk</i>)	370
III Konferencja poświęcona badaniu mniejszości narodowych. Békéscsaba (WRL) 2 - 4 października 1985 (<i>Janusz Kamocki, Ewa Sadowska</i>)	371
Konferencje, zjazdy i inne spotkania uwzględniające problematykę etnograficzną w 1983 i 1984 roku (<i>Grażyna Ewa Karpińska</i>)	372
Sprawozdanie z działalności Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego za okres od 1 września 1985 do 31 sierpnia 1985 roku (<i>Antonina Kuczyński</i>)	377

VI. IN MEMORIAM

Antoni Janiszewski (1909 - 1985) (<i>Kazimierz Budzik</i>)	387
Maria Łomnicka-Bujakowa (1901 - 1985) (<i>Halina Kenarowa</i>)	389
Emil Jewsiejewicz Fradkin (1921 - 1984) (<i>Jan Gurba</i>)	392
Giza Frankel (1895 - 1984) (<i>J. B.</i>)	396
Gracjan Bojar Fijałkowski (<i>Anna Mostiewicz</i>)	397
Maximilian Braun (1903 - 19854) (<i>Kole Simicizijew</i>)	398
Julian Toliński (1910 - 1986) (<i>Maria Antos, Antonina Lubecka</i>)	399

CONTENTS

I. STUDIES AND DISSERTATIONS

Jerzy Damrosz, Creation of Theoretical Background and Basic Terms in Polish Ethnography and Ethnology in the Interwar Period	3
Katarzyna Krenz, Richar Thurnwald — a Forgotten „Functionalist”?	29
Hanna Czerwińska-Burszta, Theory of Arnold van Gennep's „Rites de Passage” and its Reception on the Structuralist Ground	51
Irena Turnau, Clothes as a Sign	67
Wejciech Burszta „Literacy” as Developmental Factor of Culture Knowledge Systems	85
Zefia Staszczak, Realization fo the Ethnological Dictionary	99
Małgorzata Kitowska-Łysiak, Kazimierz Mokłowski (1869 - 1905) and his Attitude to a Question of the So-called National Style in Polish Architecture	165

II. ARTICLES

Jan Setkowicz, A Goat in Farming and the Beskid Shepherds Magic on the Background of Ancient Beliefs and Vegetative Rites	125
Anna Barska, Customs and Family Rites Connected with Birth and Circumcision in Tunisia	141
Anna Brzozowska-Krajka, The Concepts of „Secular” and „Festive” Time in Contemporary Folk Poetry of the Tatra Region	149
Bżezna Ostromecka-Frączak, The Earliest Ethnographical Questionnaire in Slovenia by the Pole Emil Korytko	171
Wejciech Łysiak, Chojno and its Inhabitants in the Opinions of their Neighbors	183

III. MATERIALS

Marek Gawęcki, Polish Ethnographical Investigations outside Europe	201
Leszek Dziegiel, Contemporary Assyrians: New Area of the Ethnograph's Investigation?	213
Ryszard Kantor, Clubs of Zaborów Parish in Chicago and their Activity in Favor of Home Village. An Introduction to the Topic	219
Stanisław Błaszczuk, An Ethnographic Illustration of the Międzyrzecz Region	231
Andrzej Romanowski, Ethnological Museum in Lipsk	239

IV. REVIEWS

Americanistic Publications from Hungary and Tschechoslovakia (<i>Ryszard Tomicki</i>)	251
Scandinavian Anthropologists about the Traditional Pastoral Economy and its Ecological Aspect (<i>Leszek Dziegiel</i>)	260

Investigations on the Ideal of Beauty of East-European Jews with Particular Regards to Chassidismus (<i>Małgorzata Bennison</i>)	269
A Unique Reconstruction of the Past of Environmental Culture, F. Kotula, Tamten Rzeszów, czyli wędrówka po zakątkach i historii miasta, 1985 (<i>Józef Burszta</i>)	272
Romulus Vulcănescu, Dictionar de etnologie, 1979 (<i>Zofia Staszczak</i>)	274
Vaclav Frolec, Josef Vařeka, Lidová architektura. Encyklopedie, 1983 (<i>Zofia Staszczak</i>)	275
Edmund Leach, D. Alan Aycock, Structuralist Interpretations of Biblical Myth, 1983 (<i>Michał Buchowski</i>)	277
Sławoj Szynkiewicz, Rodzina pasterska w Mongolii, 1981 (<i>Zbigniew Jesiewicz</i>)	279
The Fishing Culture of the World. Studies in Ethnology, Cultural Ecology and Folklore, 19854 (<i>Waldemar Kopczyński</i>)	232
Dick A. Papousek, Potlatching, Warfare and Raiding among the Southern Kwakiutl: Some Considerations, 1982 (<i>Andrzej Romanowski</i>)	235
Richard M. Bernard, The Melting Pot and the Altar: Marital Assimilation in Early 20-th Century Wisconsin, Minneapolis, 1980 (<i>Andrzej Lipski</i>)	239
Jurij W. Bromlej, Očierki teoriji etnosa, 1983 (<i>Grzegorz Pełczyński</i>)	291
P. I. Puczkov, Etničeskaja situacija w Okieanii, 1983 (<i>Ryszard Radzik</i>)	294
N. A. Aleksejev, Szamanizm tjurkojazycznych narodov Sibirii, 1984 (<i>Wojciech Łysiak</i>)	297
Les Pyrénées et les Carpates, XVI ^e - XX ^e siècles, 1981 (<i>Jacek Bednarski</i>)	299
Byt i kultura Belarusa. Tezisy dokladau, 1984 (<i>Franciszek Sielicki</i>)	302
Václav Frolec a kolektiv, Horní Věstonice. Společenské a kulturní proměny jihomoravské vesnice, 1984 (<i>Anna Szyfer</i>)	305
Teresa Komorowska, Głogier. Opowieść biograficzna, 1985 (<i>Józef Burszta</i>)	307
Stanisława Kościelecka, Dzieje Polonii w Danii w latach 1892 - 1940, 1983 (<i>Ryszard Kantor</i>)	308
Florian Stasik, Polska emigracja zarobkowa w Stanach Zjednoczonych Ameryki 1865 - 1914, 1985 (<i>Ryszard Kantor</i>)	309
Szczepan Zachariasz Jabłoński ZP, Jasna Góra. Ośrodek kultu maryjnego (1864 - 1914), 1984 (<i>Ryszard Kantor</i>)	311
Bödie Erzsébet, Egy magyarországi lengyel falu táplálkozásá, 1984 (<i>Anna Szyfer</i>)	312
Katica Benc Bosković, Konavle — tekstilne rukotvorstvo i narodna nošnja, 1983 (<i>Barbara Bazielić</i>)	312
G. S. Maslova, Narodnaja odiežda v vostočno-slavjanskich tradycionnych obyčajach i obrjadach XIX - XIX veka, 1984 (<i>Alicja Bendarczuk</i>)	315
Helene und Rudolf Riedinger, Einfaches Weben, 1980, (<i>Teresa Falkowska</i>)	318
Helene und Rudolf Riedinger, Töpfern a la mexicana. Einhundert ausführlich beschreibene Beispiele. Eine Einführung in Material, Technik und Dekoration, 1983 (<i>Teresa Falkowska</i>)	320
A. M. Sagajev, Mifologia i verovanija altajcev, 1984 (<i>Wojciech Łysiak</i>)	322
A. N. Meszcerjakov, Japońskie legendy o czudesach (IX - XI v.), 1984 (<i>Wojciech Łysiak</i>)	325
Russkaja svadebnaja poezija Sibiri, 1984 (<i>Bogdan Rudol</i>)	327
Russkije narodnyje skazki Sibiri o czudiesnom konie, 1984 (<i>Bogdan Rudol</i>)	330
Armianskie narodnyje skazki, 1984 (<i>Bogdan Rudol</i>)	332
Malsagova, Skazki i legendy Inguszej i Czeczencév, 1983 (<i>Wojciech Łysiak</i>)	336
Kupalskija i pjatrouskija pesni, 1985 (<i>Franciszek Sielicki</i>)	337

Iwaniczka Georgijewa, Bylgarska narodna mitologija, 1983 (<i>Kole Simiczijew</i>)	340
Kiril Penuszliski, Makedonski narodni baladi, 1983 (<i>Kole Simiczijew</i>)	344
Nikola Ilić, Momčilo Zlatanović, Narodne pesme Južne Srbije o oslobodilačkom ratu i revoluciji, 1935 (<i>Kole Simiczijew</i>)	346
Slobodan Zečević, Srbske narodne igre. Poreklo i razvoj, 1983 (<i>Kole Simiczijew</i>)	348
W. P. Anikin, Byliny. Métod vyjasnenija istoričeskoj chronologii varijantov, 1984 (<i>Kole Simiczijew</i>)	350
Rado Radešček, Slovenske legende, 1983 (<i>Kole Simiczijew</i>)	351
Tomislaw Todorowski, Kuzman Szapkarew, 1982 (<i>Kole Simiczijew</i>)	352

V. CHRONICLE

A Conference on Problems of Classifying and Indexing of the Whole Edition of „Complete Works” of Oskar Kolberg (Poznań, November 19, 1985) (<i>Witold Przewoźny</i>)	355
An Exhibition on „Indians of South America” (<i>Janusz Jaskulski</i>)	358
Muslim Day at Pieniężno (<i>Siawomir Więcek SVD</i>)	360
Scientific Cooperation between the Institute of Ethnology of A. Mickiewicz University in Poznań and the Institute of Ethnology of Serbian Academy of Sciences and Fine Arts and between the Department of Ethnology of the University in Beograd (<i>Irena Kabat</i>)	363
26 Years of Postgraduate Studies of Ethnography at M. Kopernik University in Toruń (<i>Janina Cherek</i>)	366
Symposium of National Charakter of Poles (<i>Ryszard Kantor</i>)	368
A Group of Interest of Lusatian Culture at the Branch of P. T. L. in Poznań (<i>Kazimierz Fedyk</i>)	371
III Conference Devoted to the Investigation of National Minorities (Hungary), October 2 - 4, 1985 (<i>Janusz Kamocki, Ewa Sadowska</i>)	371
Conferences, Congresses and other Meetings Concerning Ethnographical Problems in 1983 and 1984 (<i>Grażyna Ewa Karpińska</i>).	372
Report on the Activity of the Council-Board of the Polish Ethnographer's Society in the Period of September 1984 — August 1985 (<i>Antoni Kuczyński</i>)	377

VI. IN MEMORIAM

Antoni Janiszewski (1909 - 1985) (<i>Kazimierz Budzik</i>)	387
Maria Lomnicka-Bujakowa (1901 - 1985) (<i>Halina Kenarowa</i>)	389
Emil Jewsiejewicz Fradkin (1921 - 1984) (<i>Jan Gurba</i>)	392
Giza Frankel (1895 - 1984) (<i>J.B.</i>)	398
Gracjan Bojar Fijałkowski (<i>Anna Mosiewicz</i>)	397
Maximilian Braun (1903 - 1984) (<i>Kole Simiczijew</i>)	393
Julian Toliński (1910 - 1986) (<i>Maria Antos, Antonina Lubecka</i>)	399

